Europos Sąjungos
Taryba

**Briuselis, 2017 m. birželio 20 d.**
**(OR. en)**

**10500/17**

**ENV 634**
**AGRI 348**
**PECHE 261**
**FC 58**
**RECH 242**

**POSĖDŽIO REZULTATAI**

| | |
|---|---|
| nuo: | Tarybos generalinio sekretoriato |
| data: | 2017 m. birželio 19 d. |
| kam: | Delegacijoms |
| Ankstesnio dokumento Nr.: | 10348/17 ENV 620 AGRI 335 PECHE 253 FC 57 RECH 239 |
| Dalykas: | ES veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai<br>– Tarybos išvados (2017 m. birželio 19 d.) |

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ES veiksmų plano gamtai, žmonėms ir ekonomikai; jas Taryba priėmė 2017 m. birželio 19 d. įvykusiame 3550-ame posėdyje.

**PRIEDAS**

**ES veiksmų planas gamtai, žmonėms ir ekonomikai**

**- Tarybos išvados -**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

PRIMINDAMA naują visuotinę Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimtą jos 70-oje sesijoje, ir PABRĖŽDAMA pagrindinius bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“ (7-oji Aplinkosaugos veiksmų programa (7-oji AVP)) tikslus[1];

PRIMINDAMA savo 2015 m. gruodžio 16 d. išvadas dėl ES biologinės įvairovės strategijos iki 2020 m. laikotarpio vidurio peržiūros[2];

PRIMINDAMA savo išvadas dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 01/2017 „Būtina daugiau pastangų įgyvendinant tinklą „Natura 2000“, kad būtų išnaudotos visos jo galimybės“[3];

ATKREIPDAMA DĖMESĮ, kad nors kai kurios Europos teritorijos yra vienos tankiausiai gyvenamų pasaulyje, jos gamtos paveldas yra labai turtingas ir įvairus; jis yra neatsiejamas ir gyvybiškai svarbus Europos gamtinio, socialinio, kultūrinio ir ekonominio kapitalo elementas ir todėl turi būti apsaugotas, puoselėjamas ir išsaugotas gamtos, žmonių ir ekonomikos naudai.

---

1 2013 m. lapkričio 20 d. Sprendimas Nr. 1386/2013/ES.
2 Dok. 15389/15.
3 Dok. 9645/17.

PABRĖŽDAMA, kad Gamtos direktyvos[4] yra itin svarbūs Europos gamtos apsaugos komponentai ir kad jos iki šiol atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį siekiant šio tikslo; ir DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA jų svarbų vaidmenį siekiant Biologinės įvairovės konvencijos 2011–2020 m. strateginiame biologinės įvairovės išsaugojimo plane nustatytų tikslų, įskaitant Aičio biologinės įvairovės tikslus, Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos tikslų;

PRIPAŽINDAMA, kad kai kurių rūšių ir buveinių, kurios yra saugomos pagal Gamtos direktyvas, išsaugojimo būklei, nepaisant daug pastangų, didelį poveikį tebedaro netvari veikla ekonomikos sektoriuose, pavyzdžiui, žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės ir infrastruktūros sektoriuose, taip pat pripažindama, kad jos patiria klimato kaitos ir invazinių svetimų rūšių poveikį;

AKCENTUODAMA, kad išsamaus Gamtos direktyvų įvertinimo (vadinamosios tinkamumo patikros), kurį atliko Komisija pagal savo geresnio reglamentavimo įsipareigojimą, rezultatai, pasikonsultavus su valstybėmis narėmis ir įvairiais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant piliečius, parodė, kad Gamtos direktyvos, kaip platesnės ES biologinės įvairovės politikos esminės dalys, atitinka savo paskirtį, tačiau jų tikslai gali būti pasiekti ir visomis jų teikiamomis galimybėmis gali būti pasinaudota tik tuo atveju, jeigu bus gerokai pagerintas jų įgyvendinimas[5];

MATYDAMA, kad tinkamumo patikra nustatė didelius Gamtos direktyvų įgyvendinimo efektyvumo ir veiksmingumo trūkumus ir nustatė, kad reikia imtis tolesnių veiksmų, be kita ko, dirbti pasitelkus partnerystes su įvairiomis suinteresuotųjų subjektų bendruomenėmis valstybėse narėse ir visoje ES, kad būtų pasiekta praktinių rezultatų vietoje, gerinti gamtos tikslų integravimą į kitas politikos sritis, tobulinti žinias ir prieigą prie duomenų, geriau užtikrinti teisės aktų vykdymą ir skirti papildomų išteklių;

---

[4] Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva), OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ir Direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (Paukščių direktyva), OL L 20, 2010 1 26, p. 7.

[5] Dok. 15671/16 - SWD(2016) 472 final (Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „ES gamtos srities teisės aktų (Paukščių ir Buveinių direktyvų) tinkamumo patikra)“.

PRIPAŽINDAMA, kad tinkamumo patikra parodė, kad jei imamasi pakankamo masto tikslinių veiksmų, rūšių ir buveinių būklė gerėja ir yra puikių būklės atkūrimo pavyzdžių;

PABRĖŽDAMA, kad Europos gamtos paveldas yra neatsiejamai susijęs su jos piliečių gyvenimo kokybe ir įvairiais Europos ekonomikos sektoriais ir kad investavimas į gamtos išsaugojimą ir jos tausų naudojimą suteikia galimybių ir vertės gamtai, žmonėms ir ekonomikai;

PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad paskelbta Europos „Natura 2000“ diena, kuri bus minima kiekvienų metų gegužės 21 d. visoje ES rengiant informuotumo didinimo renginius ir organizuojant tinklaveikos veiklą;

1. PALANKIAI VERTINA Komisijos komunikatą dėl veiksmų plano[6], kad būtų padedama tobulinti ir aktyvinti Gamtos direktyvų įgyvendinimą ir jų tikslų įvykdymą, taip pat kad būtų didinamas jų suderinamumas su socialiniais bei ekonominiais tikslais ir sutelkiamas bendradarbiavimas su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, suinteresuotaisiais subjektais ir piliečiais;

2. PABRĖŽIA tolesnio suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis svarbą, atsižvelgiant į svarų teritorinį Gamtos direktyvų aspektą;

3. PALANKIAI VERTINA vaidmenį, kurį remiant pastangas įgyvendinti veiksmų planą gali atlikti ES institucijos, visų pirma Regionų komitetas, kuris susijęs su informavimu ir politinės atsakomybės įtvirtinimu regionų ir vietos lygiu;

4. Atsižvelgiant į ekonominius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus pagal Buveinių direktyvą, PRIPAŽĮSTA veiksmų plano potencialą padėti pagerinti Gamtos direktyvų praktinį įgyvendinimą ir priartėti prie strategijos „Europa 2020“ tikslo – sustabdyti biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų nykimą ir pakeisti šios tendencijos kryptį[7], taip suteikiant naudos Europos gamtai, žmonėms ir ekonomikai;

---

[6] Dok. 8643/17 - COM(2017) 198 final + ADD 1 - SWD(2017) 139 final.
[7] Dok. 9658/11 COM(2011) 244 final.

5. PRIPAŽĮSTA, kad veiksmų plano keturios prioritetinės sritys atitinka tinkamumo patikros rezultatus, ir:

*pagal A prioritetą „Tobulinti gaires ir žinias, užtikrinti geresnį derėjimą su platesniais socialiniais ir ekonominiais uždaviniais“*

6. Nedarant poveikio išsaugojimo tikslams ir Gamtos direktyvose nustatytiems reikalavimams, PRIPAŽĮSTA, kad įgyvendinimo metodų, kuriais atsižvelgiama į konkrečias nacionalines aplinkybes, lankstumas padeda mažinti ir palaipsniui pašalinti bereikalingas gamtos apsaugos ir socialinės ir ekonominės veiklos kolizijas ir susijusias problemas, taip pat padeda spręsti praktines problemas, kylančias dėl direktyvos priedų taikymo;

7. Šiame kontekste PALANKIAI VERTINA tai, kad Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, atnaujins, plėtos ir aktyviai platins aiškias gaires visomis oficialiomis ES kalbomis, kad būtų remiamas Gamtos direktyvų įgyvendinimas, įskaitant gairių dokumento dėl rūšių apsaugos taisyklių ir rūšims skirtų veiksmų planų atnaujinimą iki 2018 m., kartu užtikrinant geresnį Europos platesnių socialinių bei ekonominių uždavinių ir gamtos politikos derėjimą ir bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais, žemės ir jūrų naudotojais, kad būtų išnagrinėtos galimybės taikyti pažangesnius dalyvavimu grindžiamus metodus;

8. PALANKIAI VERTINA Komisijos iniciatyvą parengti gaires dėl ekosisteminių paslaugų integravimo į sprendimų priėmimo procesą, taip sudarant galimybę pasireikšti galimam teigiamam poveikiui žmonių gerovei, taip pat tvariam ekonomikos augimui ir socialiniam vystymuisi;

9. PALANKIAI VERTINA mechanizmą, kurį sukurs Komisija, skirtą padėti valstybių narių valdžios institucijoms spręsti pagrindines problemas, kylančias taikant Gamtos direktyvų reikalavimus, susijusius su leidimų išdavimo procedūromis, nedarant poveikio subsidiarumo principo taikymui, ir RAGINA nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucija visapusiškai pasinaudoti šiomis galimybėmis;

10. PRITARIA tam, kad tradicinės, praktinės ir mokslo žinios ir prieiga prie duomenų ir informacijos yra itin svarbūs išsaugojimo priemonių ir galiausiai Gamtos direktyvų efektyvumo ir veiksmingumo požiūriu ir kad reikia tęstinių pastangų visais lygmenimis, kad būtų atlikti patobulinimai šiose srityse, be kita ko, pasinaudojant kompetentingų institucijų atliekama efektyvia ir veiksminga stebėsena ir tinkamu ataskaitų teikimu ir suteikiant viešą prieigą internete prie žinių ir informacijos, būtinų Gamtos direktyvoms įgyvendinti;

*pagal B prioritetą „Stiprinti politinę atsakomybę ir gerinti atitiktį“*

11. Atsižvelgdama į tai, kad ekosistemoms būdinga kaita, PRIPAŽĮSTA, kad baigti kurti ir veiksmingai valdyti tinklą „Natura 2000“ ir nustatyti būtinas išsaugojimo priemones visoms teritorijoms ir jas įgyvendinti yra vieni iš svarbiausių veiksmų norint pasiekti direktyvų tikslus, o už tuos veiksmus visų pirma yra atsakingos valstybės narės, todėl RAGINA nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas suaktyvinti pastangas šiose srityse;

12. PRIPAŽĮSTA Komisijos įsipareigojimą didinti paramą valstybėms narėms siekiant šio tikslo ir tai, kad suinteresuotųjų subjektų informuotumas ir bendradarbiavimas yra itin svarbūs; šiuo požiūriu PRIPAŽĮSTA naudingą suinteresuotųjų subjektų platformų vaidmenį propaguojant gerąją praktiką ir praktinius sprendimus pagal Gamtos direktyvas;

13. PABRĖŽIA, kad reikia sustiprinti ir išlaikyti politinę atsakomybę už Gamtos direktyvų įgyvendinimą bei gerinti atitiktį, ir PALANKIAI VERTINA Komisijos paramą siekiant didinti atitinkamų ES direktyvų, reglamentų, programų ir kitų sričių politikos sinergijas;

14. PALANKIAI VERTINA naujojo aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūros proceso kontekste savanorišku pagrindu vedamus tikslinius dvišalius Komisijos ir valstybių narių dialogus, kuriais siekiama spręsti struktūrines problemas, reaguoti į valstybių narių poreikius ir atspindėti jų pateiktus duomenis; MANO, kad aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūros procesas papildo reikalavimų laikymąsi ir nedaro jam poveikio;

15. PABRĖŽIA, kad svarbu vesti kryptingas diskusijas biogeografiniu lygmeniu, siekiant keistis patirtimi, ekspertinėmis žiniomis ir sprendimais struktūrinių ir tarpvalstybinių uždavinių srityje, taip pat temines diskusijas, apimant visus tuos biogeografinius regionus, ir kad svarbu investuoti į pajėgumų stiprinimą, kad gerėtų įgyvendinimas ir būtų kaupiama patirtis tarpvalstybinio rūšių valdymo srityje; ir PALANKIAI VERTINA tai, kad parengtos veiksmų gairės kaip galima „Natura 2000“ biogeografiniam procesui skirta bendradarbiavimo veiksmų priemonė;

16. PABRĖŽIA, kad saugomų rūšių ir buveinių išsaugojimo būklės gerinimas reikalauja suderintų valstybių narių veiksmų, ypač tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, kai tie veiksmai skirti migruojančiomis rūšimis, ir PRIPAŽĮSTA, kad rūšių ir buveinių išsaugojimo veiksmų planai, be kitų priemonių, gali būti tinkamos priemonės šiam tikslui pasiekti, bei REMIA jų tolesnį plėtojimą ir įgyvendinimą bendradarbiaujant atitinkamų tarptautinių konvencijų ir susitarimų kontekste;

*pagal C prioritetą Daugiau investuoti į „Natura 2000“ ir gerinti sinergiją su kitomis ES finansavimo priemonėmis*

17. PRIPAŽĮSTA, kad finansavimo trūkumas yra viena iš pagrindinių kliūčių, dėl kurių nėra pasinaudojama visomis tinklo „Natura 2000“ galimybėmis, ir vienas iš svarbiausių veiksnių, neleidžiančių veiksmingai įgyvendinti Gamtos direktyvų, todėl AKCENTUOJA poreikį užtikrinti prognozuojamą, pakankamą, reguliarų ir tikslinį finansavimą ES lėšomis; šiuo požiūriu RAGINA Komisiją apsvarstyti būdus, kaip geriau integruoti gamtos apsaugą į ES finansavimo priemones;

18. PRIPAŽĮSTA, kad reikia toliau gerinti investicijų į gamtą daugiametį finansinį planavimą, ir, atsižvelgdama į Buveinių direktyvos 8 straipsnį, SUTINKA, kad reikia atnaujinti ir patobulinti prioritetinių veiksmų programas (PVP), visų pirma parengus supaprastintą šabloną, rengiantis kitam programavimo laikotarpiui, atsižvelgiant į patirtį, įgytą vykdant dabartines PVP;

19. RAGINA Komisiją ir valstybes nares veiksmingiau integruoti „Natura 2000“ ir apskritai biologinės įvairovės politiką į bendrą žemės ūkio politiką, sanglaudos politiką, bendrą žuvininkystės politiką, integruotą jūrų politiką bei į mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką, ir PRIPAŽĮSTA, kad šių sričių politika gali padėti pasiekti Gamtos direktyvų tikslų;

20. PRIPAŽĮSTA, kad programai LIFE tenka strategiškai svarbus vaidmuo, ir PALANKIAI VERTINA Komisijos pasiūlymą padidinti gamtai ir biologinei įvairovei skirtą finansavimą neviršijant dabartinio LIFE finansinio paketo, gerinant galimybes investuoti į „Natura 2000“ ir kitą žaliąją infrastruktūrą;

21. AKCENTUOJA itin svarbų bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) kontekste veikiančio Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai vaidmenį ir PALANKIAI VERTINA Komisijos planus iki 2019 m. įvertinti BŽŪP poveikį biologinei įvairovei, kuriais atsižvelgiama į proporcingus kontrolės ir patikros reikalavimus, taip pat užtikrinama, kad būtų laikomasi pareigos pasiekti aplinkosaugos rezultatus, siekiant toliau plėtoti sistemas, pritaikytas prie „Natura 2000“ ir kitų didelės vertės gamtinių teritorijų poreikių, be kita ko, pasitelkiant rezultatais ir verte grindžiamus lėšų išmokėjimo metodus ir ūkininkų mokymą teikiant ūkių konsultavimo paslaugas;

22. PABRĖŽIA, jog svarbu atlikti atnaujintą Gamtos direktyvų įgyvendinimo poreikių įvertinimą ir įvertinti realų finansinių asignavimų panaudojimą biologinės įvairovės apsaugai, įskaitant „Natura 2000“, kad būtų užtikrintas veiksmingas jų naudojimas dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpiu, ir PAKARTOJA savo raginimą Komisijai išanalizuoti integruoto požiūrio į biologinės įvairovės finansavimą veiksmingumą[8];

[8] Dok. 15389/15 – Tarybos išvados dėl ES biologinės įvairovės strategijos iki 2020 m. laikotarpio vidurio peržiūros, 13 punktas.

23. PRIMENA savo išvadas dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos, kuriose pripažįstamas poreikis veiksmingiau pritaikyti finansavimo sistemas pagal konkrečius „Natura 2000“ tikslus ir pritariama rekomendacijai, kad Komisija kitam programavimo laikotarpiui nustatytų kompleksinius „Natura 2000“ rodiklius visiems atitinkamiems ES fondams, ir AKCENTUOJA poreikį, kad valstybės narės nustatytų su „Natura 2000“ siejamus rodiklius ir tikslus visiems atitinkamiems fondams, kad būtų tiksliau ir patikimiau stebimi „Natura 2000“ finansavimo rezultatai;

24. PABRĖŽIA, jog svarbu skatinti privačiojo sektoriaus investicijas į gamtą, ir ATKREIPIA DĖMESĮ į Gamtos turtų finansavimo priemonės (NCFF) lėšomis teikiamą paramą biologinės įvairovės srities projektams, taip pat į tai, kad plėtojami bandomieji projektai, kuriais skatinamas atsakingas privačios žemės valdymas ir aktyvesnis finansų sektoriaus dalyvavimas;

25. PALANKIAI VERTINA tai, kad parengtos gairės siekiant padėti strateginei žaliosios infrastruktūros plėtrai, kuria prisidedama prie Gamtos direktyvų tikslų, visų pirma užtikrinant geresnį „Natura 2000“ sujungtumą tarpvalstybiniame kontekste; ir šiuo požiūriu PAKARTOJA savo raginimą Komisijai pateikti pasiūlymą dėl transeuropinio žaliosios infrastruktūros tinklo (TEN-G)[9];

*26. pagal D prioritetą „Geresne komunikacija ir informacijos sklaida įtraukti piliečius, suinteresuotąsias šalis ir bendruomenes“*

27. SUPRANTA, kad veiksmų plano sėkmė galiausiai priklauso nuo Europos piliečių ir visų kitų suinteresuotųjų subjektų, įskaitant žemės savininkus, informuotumo bei įsipareigojimo ir nuo to, ar bus sustiprintos gamtos ir kultūros paveldo sąsajos, todėl REMIA veiksmų plano tikslą stiprinti ir skatinti tokį įsipareigojimą visais lygmenimis, visų pirma tai užtikrinant vietos lygmeniu ir per Europos solidarumo korpuso veiklą įtraukiant jaunimą;

[9] Dok. 15389/15 – Tarybos išvados dėl ES biologinės įvairovės strategijos iki 2020 m. laikotarpio vidurio peržiūros, 30 punktas.

28. PAŽYMI, kad už Gamtos direktyvų įgyvendinimą yra atsakingos valstybės narės, ir RAGINA Komisiją, vykdant veiklą lygiagrečiai su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, propaguoti ir įgyvendinti veiksmų planą, kad joms padėtų įgyvendinti gamtos direktyvų tikslus;

29. PRIPAŽĮSTA, kad laiko veiksmų plano rezultatams pasiekti nėra daug, todėl PRIMYGTINAI RAGINA Komisiją stebėti jo rezultatus visų 15 jame nurodytų veiksmų srityse, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir ES institucijomis, visų pirma Regionų komitetu ir Europos aplinkos agentūra, ir visais kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.